

ده سال فصلنامه و شرح سلوک آن

یادداشت سردبیر

فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه در پی احساس ضرورتی ژرف، از آغاز سال ۱۳۷۲، پای به عرصه مطبوعات تخصصی گذاشت و از همان آغاز بار امانتی مهم را بر دوش گرفت و در راهی گام گذاشت که بی‌گمان در عرصه علم و عمل، و بویژه در قلمرو بخش کشاورزی، هموارترین راهها نبود. سر آن نداریم که دشواریهای کار خویش را بر شماریم، که این عمل نه از ناهمواری راهمان چیزی می‌کاهد و نه به هدف نزدیکترمان می‌سازد؛ اما گهگاه بر سبیل همدلی و همسخنی، بازگو کردن گوشه‌هایی از "کارنامه" این نشریه، خوانندگان یا بهتر بگوییم مخاطبان فصلنامه را به هم نزدیکتر می‌سازد. و بدین منظور هیچ فرصت و بزنگاهی مناسبتر از سالروز انتشار نیست.

بی‌آنکه قصد ورود در عرصه‌ای از سخنوری داشته باشیم و بی‌آنکه به قصد برجسته کردن عملکرد، بخواهیم به ابزارهای فصاحت و بلاغت متوسل شویم، تنها برای اشاره‌ای به کیفیت راه فصلنامه، جای دارد بگوییم هم از آغاز راه، که سلوکی علمی را می‌مانست، هدف خویش را سر منزلی که روزی بدان دست یابیم و رسالت را پایان یافته و بار امانت را سالم به مقصد رسیده بینگاریم، قرار ندادیم. هدف فصلنامه چیزی است جاری در زمان، بر بستری از اندیشه و شعور و وقوف از یک سو، و مسابقه‌ای خطیر با چرخهای تندرو و مجهز زمانه از

سویی دیگر.

۱. مبانی معنوی سازه فصلنامه را در نگاهی از پس گذشت ۹ سال و اندی و در آستانه انتشار سی و هفتمین شماره یا آغاز دهسالگی آن چنین می توانیم تجزیه کنیم:
 ۱. پشت سرگذاشتن دورانی سخت و توانفرسا بخصوص جنگ تحمیلی ۸ ساله، که سنگینترین آسیبها و زیانهای اقتصادی را بر پیکر کشور وارد کرد؛
 ۲. عزمی ملی و فراگیر و استوار به بازسازی و جبران و ترمیم آن آسیبها؛
 ۳. پس از آن برداشتن گامهایی بلند و مطمئن در راه رشد و توسعه؛
 ۴. بیدارگری وجدان تعلق به بخش کشاورزی و احساس رسالت و مشارکت در گسترش مبانی علمی و زیرساخت فناوریانه آن، براساس محوریت کشاورزی در امر توسعه کشور؛
 ۵. نیاز مبرم بخشهای برنامه ریزی به منابع مطالعاتی و اطلاعاتی در زمینه اقتصاد کشاورزی؛
 ۶. ضعف نهادهای مسئول کشاورزی در زمینه پژوهش و نیاز شدید به تقویت آن و سرمایه گذاری مادی و معنوی در این راه؛
 ۷. لزوم تأکید و تکیه بر علم اقتصاد کشاورزی که به هر حال در کشور هم تازگی داشت و هم از حمایتهای علمی و اطلاعاتی برخوردار نبود؛

بر این مبانی، تصمیم به تأمین و راه اندازی فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه شکل گرفت و اجرای آن با برخورداری از حداقل امکانات مادی و حداکثر شور و شوق به گام نهادن در این سلوک علمی آغاز گشت، و نخستین شماره آن در بهار ۱۳۷۲ منتشر شد و از آن زمان تاکنون بی وقفه انتشار یافته است. نگاهی دقیق به پیشینه انتشار فصلنامه نشان می دهد که تاکنون جمعاً ۴۷ شماره نشریه شامل ۳۶ فصلنامه و ۱۱ ویژه نامه مرتبط، حاوی ۶۸۱ مقاله، که بیش از ۹۵٪ آنها را مقالات تألیفی تشکیل می دهد، منتشر شده است. این مقالات که توسط ۴۳۱ نفر از نویسندگان تهیه شده از طریق داوران صاحب صلاحیت نشریه ارزیابی و واجد شرایط چاپ شناخته شده است. خوشبختانه استقبال قابل ملاحظه نویسندگان محترم مقالات به گونه ای است که با ارسال مقالات ارزشمند خود گنجینه ای قابل اطمینان به لحاظ کمی و کیفی برای این

نشریه فراهم کرده است که انشاءالله در چارچوب ضوابط علمی - پژوهشی ارزیابی و با تعیین اولویت منتشر خواهند شد.

گفتیم که هدف فصلنامه امری نیست که روزی تحقق یافته و به پایان رسیده تلقی شود. کشاورزی به عنوان وسیعترین و حیاتیترین بخش مولد کشور از سویی بیشترین سهم را به لحاظ کمی در اشتغال و تولید ناخالص داخلی بر عهده دارد و از سوی دیگر به علت نقش حیاتی و راهبردی آن در تغذیه افراد، با هیچ بخش دیگری مقایسه پذیر نیست. این دو نکته به بخش کشاورزی بیشترین حساسیت را بخشیده است. افزون بر آن رشد روزافزون جمعیت و همچنین تغییرات و تحولات مداوم الگوهای تغذیه، گسترش نقش کمی و کیفی صنایع تکمیلی و سرانجام تأثیر تغییرات و پیشرفتهای مداوم فناوری در مراحل مختلف فرایندهای کشاورزی و نقش حیرت‌انگیز مهندسی ژنتیک، کشاورزی کشور را در یک حالت نیاز دائم به رسیدن به کاروان سریع کشاورزی علمی و همپایی با آن برای رقابت در عرصه اقتصادی بین‌المللی و خودبستگی در عرصه ملی قرار داده است. سازوکارهای علم اقتصاد کشاورزی نیز در منظری دیگر، امکانات بهره‌گیری از فرصتهای بسیار در بازارهای عرضه و تقاضا و دیگر فرایندهای تعاملی را ایجاد می‌کند که کشاورزی ما می‌باید لزوماً با آنها آشنا و در کاربردشان توانا باشد. مجموعه این عوامل، نقش علمی و پژوهشی فصلنامه را هر چه مهمتر و برجسته‌تر جلوه می‌دهد و تداوم انتشار و کوشش در بهنگام‌سازی سطح علمی آن را توجیه می‌کند. و اینها نه تنها جریان ساده‌ای از انتشار تعدادی مقاله در هر فصل نیست، بلکه فرایندهایی همیشگی است که مجموعاً عملکرد فصلنامه را به سلوکی علمی همانند می‌سازد.

فصلنامه پس از ادغام دو وزارتخانه کشاورزی و جهادسازندگی و تشکیل وزارت جهادکشاورزی، به نیاز تحول و تغییر و همگامی با ضرورت‌های سازمانی جدید پاسخ گفت، که نتیجه آن را به صورت تغییرات آشکار در بخشهای مختلف نشر می‌بینید؛ ولی مهمتر از آن، درک اهمیت مسابقه همیشگی پیشرفت و همگامی با نیازهای فزاینده مختلف کشور است که امیدواریم از عهده آن نیز برآیم.